

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9296 af 15/12/1993 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse P-12-93 om tildeling - kronisk belastningssyndrom - stress syndrom - pension

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: J.nr.: 3267-92

Ankestyrelsens principafgørelse P-12-93 om tildeling - kronisk belastningssyndrom - stress syndrom - pension

Resume:

Ankestyrelsen har i principielt møde behandlet 5 sager om førtidspension til ansøgere med kronisk belastningssyndrom.

Ankestyrelsen lagde til grund, at sygdommen kronisk belastningssyndrom kunne berettige til førtidspension på rent helbredsmæssigt grundlag, når en række betingelser var opfyldt.

Sygdommen var karakteriseret ved subjektive symptomer i form af bl.a. træthed, nedsat koncentrationsevne, hukommelsesbesvær, depression, angst og smerter i bevægeapparatet, ryg, hoved og mave på baggrund af mangeårige, svære sociale, psykiske og fysiske belastninger.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelserne vægt på:

- at sygdommens tilstedeværelse var lægeligt veldokumenteret
- at sygdommen havde været til stede i en længere årrække uden væsentlig bedring
- at revalidering ikke havde været mulig.

Ved vurderingen af nedsættelsen af erhvervsevnen blev der navnlig lagt vægt på ansøgerens faktiske funktionsniveau, sådan som dette var beskrevet i de foreliggende oplysninger, sammenholdt med alder og beskæftigelsesmuligheder.

Kassation:

Principafgørelsen har ikke længere vejledningsværdi

Love:

Lov om social pension - lovbekendtgørelse nr. 411 af 26. maj 1992 - § 14 og § 15

Sagsfremstilling 1:

Sag nr. 1 - j.nr. 3267-92

Ansøgeren var en 47-årig kvinde, der oprindeligt var uddannet barneplejerske, men som havde været beskæftiget ved ufaglært arbejde senest ved rengøring og som hjemmehjælper. Ansøgeren var separeret efter sit 3. ægteskab, som havde været problemfyldt. Hun klagede over ledsmerter, træthed og nedsat hukommelse. Ifølge kommunens lægekonsulent led hun af et kronisk "stress-syndrom". En foreliggende psykologisk undersøgelse viste ikke generelt nedsat funktion, men alene lettere nedsat funktion på enkelte områder. Ifølge erklæringen viste undersøgelsen også, at ansøgeren havde ressourcer, som gjorde, at arbejdsprøvning/revalidering burde forsøges. Revaliderings- og pensionsnævnet gav afslag på førtidspension og besluttede samtidig at anmode kommunen om at være ansøgeren behjælpelig med arbejdsplacering eventuelt via arbejdskonsulent.

Afgørelse:

Ansøgeren havde ikke ret til førtidspension.

Begrundelsen var, at Ankestyrelsen skønnede, at erhvervsevnen ikke var nedsat med mindst halvdelen af helbredsmæssige grunde.

Erhvervsevnen skønnedes heller ikke nedsat med mindst halvdelen ud fra en samlet vurdering af ansøgerens helbred og sociale forhold.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at det ikke var fastslået med tilstrækkelig sikkerhed, at ansøgeren havde et kronisk belastningssyndrom.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at ansøgeren ud fra sin alder og helbredsmæssige forhold skulle have mulighed for at påtage sig erhvervsarbejde eventuelt efter revalidering eller optræning, såfremt der blev ydet hende bistand hertil i form af personlig støtte og rådgivning fra kommunen.

Ankestyrelsen bad derfor kommunen om sammen med ansøgeren at undersøge mulighederne herfor.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2 - j.nr. 175-93

Ansøgeren var en 49-årig, gift kvinde med 6 børn, hvoraf to fortsat var hjemmeboende. Ansøgeren var ufaglært og havde været beskæftiget ved fabriksarbejde fortrinsvis af hårdt fysisk belastende karakter. Hun var endeligt sygemeldt i august 1989 på grund af vedvarende muskel- og ledsmerter, træthed og nedsat koncentration. Ansøgerens ægtefælle havde siden 1981 fået højeste førtidspension på grund af en organisk opløsningsmiddelforgiftning.

I 1992 havde ansøgeren været optaget på revalideringsklinik i to måneder. Ifølge erklæringen herfra havde ansøgeren et kronisk belastningssyndrom. På baggrund af forløbet vurderede revalideringsklinikken, at ansøgeren ikke ville være i stand til at klare sig på arbejdsmarkedet, end ikke under beskyttede forhold.

Revaliderings-og pensionsnævnet tilkendte ansøgeren forhøjet almindelig førtidspension efter lovens § 14, stk. 3, nr. 1, på rent helbredsmæssigt grundlag.

Afgørelse:

Ansøgeren havde ret til mellemste førtidspension efter lovens § 14, stk. 2, nr. 1, da erhvervsevnen skønnedes nedsat med omkring 2/3.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på det langvarige forløb af ansøgerens sygdom i form af kronisk belastningssyndrom, og at det ikke havde været muligt at bedre hendes tilstand ved behandling. Ankestyrelsen lagde desuden vægt på oplysningerne om det hidtidige erhvervsforløb og forløbet af opholdet på revalideringsklinikken. Efter beskrivelsen af funktionsniveauet skønnede Ankestyrelsen, at sygdommen havde medført en sådan invaliditet, at erhvervsevnen varigt var nedsat med omkring 2/3.

Ankestyrelsen bad dog samtidig kommunen om i samarbejde med ansøgeren at undersøge mulighederne for beskyttet beskæftigelse af begrænset omfang.

Sagsfremstilling 3:

Sag nr. 3 - j.nr. 354-93

Sagen drejede sig om en 48-årig samlevende kvinde, der var fraskilt efter et mangeårigt belastende ægteskab, hvor hun havde været udsat for vold. Ansøgeren var ufaglært og havde været beskæftiget ved fysisk belastende arbejde på fabrik, ved rengøring og som hjemmehjælper. Hun havde været sygemeldt

siden 1985 på grund af rygsmerter og hovedpine m.v. og havde senere været henvist til arbejdsprøvning og i perioden oktober 1991 til januar 1992 optaget på revalideringsklinik. Ansøgeren havde været indlagt til behandling på neuroseklínik, hvorunder der skete en bedring af hendes psykiske tilstand.

Ifølge en speciallæge i psykiatri, som var tilknyttet revalideringsklinikken havde ansøgeren et kronisk belastningssyndrom og havde herudover måske en noget karakterneurotisk personlighed.

Revalideringsklinikken skønnede ikke, at revalidering med tilbagevenden til almindeligt lønarbejde var realistisk og skønnede, at der var grundlag for helbredsbedinget førtidspension.

Revaliderings- og pensionsnævnet tilkendte ansøgeren forhøjet almindelig førtidspension efter lovens § 14, stk. 3, nr. 1, på rent helbredsmæssigt grundlag.

Afgørelse:

Ansøgeren havde ikke ret til mellemste førtidspension efter § 14, stk. 2, nr. 1, i lov om social pension, men havde fortsat ret til forhøjet almindelig førtidspension efter lovens § 14, stk. 3, nr. 1.

Begrundelsen var, at Ankestyrelsen skønnede, at erhvervsevnen ikke var varigt nedsat med omkring 2/3 på grund af fysisk eller psykisk invaliditet.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøgerens sygdom i form af kronisk belastningssyndrom havde været til stede i en længere årrække, og at hendes tilstand ikke havde kunnet bedres ved behandling. Ankestyrelsen lagde desuden vægt på det hidtidige erhvervsforløb samt forløbet af den seneste arbejdsprøvning.

Efter beskrivelsen af ansøgerens funktionsniveau og efter oplysningerne om, at der var sket en vis stabilisering af hendes tilstand, skønnede Ankestyrelsen, at sygdommen havde medført en sådan invaliditet, at erhvervsevnen var varigt nedsat med mindst halvdelen, men ikke med omkring 2/3.

Sagsfremstilling 4:

Sag nr. 4 - j.nr. 451-93

Ansøgeren var en 61-årig enke, som var handelsuddannet og havde været beskæftiget som ekspeditrice og senere arbejdet på et behandlingscenter indtil 1987, hvor hun blev sygemeldt på grund af smerter og gangbesvær. Hun havde siden 1986 været belastet af den nu afdøde ægtefælles sygdom og af økonomiske problemer. I marts 1990 søgte ansøgeren førtidspension. Hun var da 58 år. Ifølge en foreliggende psykiatrisk speciallægeerklæring var ansøgeren karakterneurotisk og præget af krise. Der var ifølge speciallægen tale om et "subkronisk" belastningssyndrom.

Revaliderings- og pensionsnævnet tilkendte ansøgeren forhøjet almindelig førtidspension efter lov om social pension § 14, stk. 3, nr. 2, på blandet helbredsmæssigt og socialt grundlag.

Nævnet lagde ved afgørelsen til grund, at ansøgeren havde et kronisk belastningssyndrom, en reaktiv depression og var karakterneurotisk.

Afgørelse:

Ansøgeren havde ikke ret til mellemste førtidspension efter § 14, stk. 2, nr. 1 i lov om social pension. Hun var fortsat berettiget til forhøjet almindelig førtidspension efter reglerne i lov om social pension § 14, stk. 3, nr. 2.

Begrundelsen var, at Ankestyrelsen skønnede, at erhvervsevnen ikke var varigt nedsat med omkring 2/3. Dette er en betingelse for at få tilkendt mellemste førtidspension.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at karakteren af ansøgerens sygdom og mulighederne for behandling ikke var tilstrækkeligt afklarede til at kunne fastslå, at sygdommene havde medført en sådan varig invaliditet, som nedsatte erhvervsevnen med mindst halvdelen på rent helbredsmæssigt grundlag. Der var således efter Ankestyrelsens vurdering heller ikke tale om en sådan sværere invaliditet, som er en forudsætning for at tilkende mellemste førtidspension.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at det ikke var fastslået med tilstrækkelig sikkerhed, at ansøgeren havde et kronisk belastningssyndrom.

Sagsfremstilling 5:

Sag nr. 5 - j.nr. 880-93

Sagen drejede sig om en 51-årig, gift kvinde, der havde været beskæftiget som bl.a. kokkepige, rengøringsassistent, bestyrer af campingplads og på en færge. Hun blev sygemeldt efter et ulykkestilfælde, hvor hun pådrog sig brud på venstre skinneben og fodled. Efter tre års sygemelding var ansøgeren herefter kortvarigt beskæftiget som husbestyrerinde og herefter som medhjælpende ægtefælle i en grill-bar, men ophørte hermed, da hun ikke kunne klare arbejdet. Ansøgeren havde smerter i benet og ryggen og led desuden af hovedpine og svimmelhed.

Arbejdsprøvning blev afbrudt på grund af hendes helbredstilstand. Ifølge en foreliggende psykiatrisk erklæring var ansøgeren trist, træt, ældet og virkede reduceret. Efter speciallægens vurdering havde hun et kronisk belastningssyndrom. Revaliderings- og pensionsnævnet tilkendte ansøgeren forhøjet almindelig førtidspension efter lov om social pension § 14, stk. 3, nr. 1.

Afgørelse:

Ansøgeren havde ikke ret til mellemste førtidspension efter § 14, stk. 2, nr. 1, i lov om social pension, men var fortsat berettiget til forhøjet almindelig førtidspension efter lovens § 14, stk. 3, nr. 1.

Begrundelsen var, at Ankestyrelsen skønnede, at erhvervsevnen ikke var varigt nedsat med omkring 2/3.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at hendes sygdom i form af kronisk belastningssyndrom havde været til stede i en længere årrække, og at det ikke havde været muligt at bedre hendes tilstand ved behandling.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på ansøgerens hidtidige erhvervsforløb og forløbet af arbejdsprøvnin-gen.

Efter beskrivelsen af ansøgerens funktionsniveau fandt Ankestyrelsen, at der var tale om et kronisk belastningssyndrom i moderat grad, som havde medført en sådan invaliditet, at erhvervsevnen var nedsat med mindst halvdelen, men ikke en sådan sværere invaliditet, som er en forudsætning for tilkendelse af mellemste førtidspension.